

Tilburg University

Noot bij: Beroepscommissie RSJ (2006-06-19)

Kooijmans, T.

Publication date:
2007

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):

Kooijmans, T., (2007). *Noot bij: Beroepscommissie RSJ (2006-06-19)*, No. 3, Jun 19, 2006. (Sancties; Vol. 1, No. p. 47-50).

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Als gevolg hiervan kon de rechtbank niet vaststellen of klager de intentie had te resocialiseren. Deze beslissing bleef in hoger beroep in stand, mede omdat klager weigerde hulp te zoeken voor zijn paranoïde neigingen. Uiteindelijk werd klager's verzoek tot invrijheidstelling, na ruim 41 jaar te hebben vastgezet, in 2005 gehonoreerd. De rechtbank oordeelde dat klager's gedrag de invrijheidstelling niet meer in de weg stond en achtte de kans op recidive verwaarloosbaar.

3. Uitspraak van het EHRM

Artikel 5 lid 1 sub a EVRM

Over de levenslange gevangenisstraf overweegt het Hof, dat zodra het punitieve element van de straf is uitgezet, de voortgezette detentie moet worden gegrond op risico- en gevaarstaxatie. In dat verband constateert het Hof dat de Franse rechtbank in 2001 klager's verzoek had geweigerd onder verwijzing naar het mogelijke gevaar dat klager nog vertegenwoordigde, de kans op recidive en omdat hij geen behandeling toeliet voor zijn paranoïde neigingen. Hoewel hiermee de nadruk meer werd gelegd op de verbetering van klager's gedrag dan op zijn sociale rehabilitatie, staat dit naar het oordeel van het Hof niet geheel los van de vraag of klager nog steeds gevaarlijk geacht moest worden. Bovendien werd klager in 2005 uiteindelijk in vrijheid gesteld omdat hij niet meer gevaarlijk werd geacht. De gronden voor de voortgezette detentie die door de Franse rechters zijn aangevoerd acht het Hof dan ook niet onredelijk. Ondanks het oordeel dat in casu geen schending van artikel 5 EVRM wordt geconstateerd, spreekt het Hof haar bezorgdheid uit over het vasthouden van levenslange gevangenen.

Artikel 3 EVRM

Wat betreft de klacht onder artikel 3 EVRM stelt het Hof stelt dat klager niet alle hoop op invrijheidstelling was ontnomen. Er

stonden klager verschillende procedurele wegen vrij om zijn vrijheid te verkrijgen. Naar het oordeel van het Hof kan de voortgezette detentie op zichzelf genomen dan ook geen onmenselijke of vernederende behandeling opleveren. Dit, ondanks de lange duur van de detentie.

Het Hof erkent vervolgens dat een levenslange gevangenisstraf, zoals in onderhavig geval, altijd gevoelens van onbehagen en onzekerheid met zich brengen. Daarentegen, stelt het Hof vast dat het leed dat klager als gevolg van de langdurige gevangenisstraf heeft moeten ondergaan, niet het minimum niveau van ernst heeft bereikt, dat noodzakelijk is voor schending van artikel 3 EVRM. Ook artikel 3 EVRM acht het Hof derhalve niet geschonden.

J. de Lange

3 Verlof. Beroep gericht tegen afwijzing door minister van verzoek tot algemeen verlof wegens stalking van het slachtoffer in onderhavige strafzaak. Bestreden beslissing kan niet in stand blijven wegens motiveringsgebrek; Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting, art. 4 en 14 (beroepscommissie 19 juni 2006, 06/799/GV; Van de Pol, Bosch, Van Woensel, Kokee, secr.)

Post alia.

De inhoud van de bestreden beslissing

De minister heeft klagers verzoek tot het tijdelijk verlaten van de inrichting in het kader van algemeen verlof afgewezen.

De standpunten

Door en namens klager is aangevoerd dat zijn verzoek tot het tijdelijk verlaten van de inrichting ten onrechte is afgewezen. Dit is als volgt toegelicht. Klager bestrijdt de minimale informatie van de politie dat hij door zou gaan met stalken vanuit de inrichting. Gelet hierop en het positieve advies van de inrichting had het op de

weg van de Minister gelegen nadere informatie in te winnen. De beslissing is op onzorgvuldige wijze tot stand gekomen. Niet is gebleken dat de informatie van de politie inhoudelijk is getoetst en gewogen. De betreffende politiefunctionaris heeft tegenover klager aangegeven dat hij ervoor zou zorgdragen dat klager voorlopig niet vrij komt. De selectiefunctiefunctionaris heeft aan klager medegedeeld dat hij niet zal meewerken aan overplaatsing of verlof. Op 19 september 2005 is er vanwege stalking aangifte gedaan bij de politie. Klager is hierover gehoord. Er is geen bewijs geleverd. Op de tijdstippen waarop klager beweerdelijk zou hebben gestalkt, was hij gedetineerd. Het slachtoffer woont niet bij klager in de buurt.

Namens de minister is de bestreden beslissing als volgt toegelicht. Klager is een man die snel op zijn tenen is getrapt, maar over het algemeen een positieve houding heeft ten opzichte van het personeel. Klager heeft een baantje als reiniger. De politie heeft negatief geadviseerd omdat klager het slachtoffer in de onderhavige strafzaak telefonisch stalkt. De politie heeft daarover documenten in haar bezit. Er is zelfs een proces-verbaal aanwezig. Het positieve advies van de inrichting is gebaseerd op het gedrag van klager op de afdeling. Klager wordt niet gevolgd wat betreft de door hem gevoerde telefoongesprekken. De inrichting geeft in het rapport aan dat men verwacht dat klager het slachtoffer zal opzoeken in verband met het stalken van haar. Het verzoek om algemeen verlof is op 20 maart 2006 afgewezen in verband met onvoldoende vertrouwen in een goed verloop van het verlof. De informatie van de politie is betrouwbaar en is op ambts-eed opgemaakt.

Op klagers verlofaanvraag zijn de volgende adviezen uitgebracht.

De directeur van het huis van bewaring/ISD Rotterdam heeft positief geadviseerd ten aanzien van de verlofaanvraag. De politie heeft negatief geadviseerd in verband met gevaar voor recidive, confrontatie met het slachtoffer en het feit

dat klager vanuit de inrichting door is blijven gaan met stalken.

De beoordeling

Klager ondergaat een gevangenisstraf van 18 maanden, wegens bedreiging, zware mishandeling en doodslag. De wettelijk vroegst mogelijke v.i.-datum valt op of omstreeks 25 augustus 2006.

Het beroep richt zich tegen de afwijzing van klagers eerste verlofaanvraag. Hij kan in totaal drie verlofaanvragen indienen.

Gelet op artikel 4 onder g van de Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting (van 24 december 1998, nr. 733726/98/DJI), kan het verlof worden geweigerd in geval van risico van ongewenste confrontatie met slachtoffers van of anderszins betrokkenen bij het door de gedetineerde gepleegde misdrijf. Uit de stukken komt naar voren dat klager ervan wordt verdacht het slachtoffer in de strafzaak waarvoor hij thans is gedetineerd, telefonisch te stalken. Klager betwist deze beschuldiging. De politie beschikt over documenten, waaronder een proces-verbaal van aangifte. Op 12 mei 2006 heeft de beroepscommissie de minister verzocht de betreffende documenten van de politie aan haar toe te zenden. Aan dit verzoek is geen gehoor gegeven teneinde de personen die zich tot de politie hebben gewend te beschermen. Alhoewel de beroepscommissie in beginsel hiervoor begrip kan tonen, is het daarmee voor haar onmogelijk de grondslag van de weigering te toetsen. Immers, de beslissing van de minister is voornamelijk gestoeld op het vermeende stalken door klager. De minister had de mogelijkheid de processen-verbaal eventueel geanonimiseerd toe te zenden, doch heeft daarvan geen gebruik gemaakt. Het vorenstaande moet er toe leiden dat de beslissing van de minister wegens een motiveringsgebrek niet in stand kan blijven. Het beroep zal derhalve gegrond worden verklaard. De minister zal worden opgedragen een nieuwe beslissing te nemen met inachtneming van

deze uitspraak. De beroepscommissie acht geen termen aanwezig voor het toekennen van een tegemoetkoming.

De uitspraak

De beroepscommissie verklaart het beroep gegrond en vernietigt de bestreden beslissing. Zij draagt de minister op een nieuwe beslissing te nemen met inachtneming van de uitspraak van de beroepscommissie binnen een termijn van twee weken (na ontvangst).

NOOT

1. De klager is wegens bedreiging, zware mishandeling en (naar ik aanneem: poging tot) doodslag veroordeeld tot achttien maanden gevangenisstraf. Hij doet een verzoek om algemeen verlov. Daarin voorziet Hoofdstuk 2 (art. 14-18) van de Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting (*Stcrt.* 1998, 247, p. 22; hierna de Regeling; welke Regeling is gebaseerd op art. 26 Penitentiare beginselenwet). Op basis van art. 17 lid 1 Regeling is het de minister van Justitie die beslist over een eerste verzoek om algemeen verlov indien het, voorzover hier van belang, het een gedetineerde betreft die is veroordeeld tot een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf langer dan twee jaar of die veroordeeld is wegens een delict waarbij sprake was van een grote maatschappelijke onrust. Gelet op de duur van de opgelegde gevangenisstraf en de aard van de gepleegde delicten, moet worden aangenomen dat van dat laatste in de onderhavige zaak sprake was.

2. Aan de beoordeling in beroep van de afwijzing van het verzoek door de minister liggen twee enigszins tegenstrijdige adviezen ten grondslag. Enerzijds heeft de directeur een positief advies uitgebracht. Anderzijds heeft de politie negatief geadviseerd en daarbij gewezen op recidivegevaar, op de kans van een confrontatie van de klager met het slachtoffer en op de omstandigheid dat de klager vanuit de inrichting het slachtoffer zou hebben be-

laagd. Wellicht heeft de directeur laatstgenoemde omstandigheid niet in zijn beoordeling van het verzoek kunnen betrekken omdat er kennelijk geen gegevens voorhanden zijn van de telefoonsprekken die de klager vanuit de inrichting heeft gevoerd. Bij die stand van zaken komt het dan ook aan op andere gegevens die kunnen leiden tot de gevolgtrekking dat het verlenen van algemeen verlov het risico herbergt van "ongewenste confrontatie met slachtoffers of anderszins betrokkenen bij het door de gedetineerde gepleegde misdrijf" (art. 4 sub g Regeling). Die andere gegevens bestaan, aldus doet de minister de beroepscommissie weten: de politie stelt te beschikken over documenten waaruit blijkt dat de klager het slachtoffer telefonisch heeft belaagd en daarvan is tevens proces-verbaal opgemaakt.

3. De beroepscommissie toont zich begrijpelijkerwijze niet ongevoelig voor deze, de klager belastende, informatie. Indien de beroepscommissie de desbetreffende stukken tot haar beschikking zou hebben gehad en die stukken daadwerkelijk de strekking hadden die de politie daaraan toekende, zou de beroepscommissie vermoedelijk op deze materiële grond het beroep ongegrond hebben verklaard. Tegenover deze beweerde belastende informatie staat de gemotiveerde repliek van de klager dat hij niet doorgaat met stalken vanuit de inrichting; dat de informatie die de politie tot haar beschikking heeft niet getoetst is en dat de desbetreffende politieambtenaar het min of meer op de klager gemunt lijkt te hebben. Het is tegen deze achtergrond dan ook begrijpelijk dat de beroepscommissie uit procedurele overwegingen –de gelijkheid van wapenen lijkt hier onder meer door te klinken– verzocht om inzicht in de politiestukken. Nu dat inzicht haar werd geweigerd, rest haar dan ook niets anders dan het geven aan de klager van het voorlopige voordeel van de twijfel. Zoals wel vaker in beslissingen van de beroepscommissie tot uitdrukking komt (zie o.a. beroepscommissie 16 november 2005, *SANCTIES* 2006, p.

191-193), legt de beroepscommissie hier een onderscheid aan tussen enerzijds de materiële aspecten (waarvoor zij zich gevoelig toont) en anderzijds de formele aspecten van de zaak. Die procedurele zijde van de zaak werkt hier ten gunste van de klager uit. Het is maar de vraag of hij daar materieel veel mee opschiet. Men mag aannemen dat de minister bij het beroep tegen een nieuwe afwijzende beslissing eerder genegen zal zijn de beroepscommissie inzicht te verschaffen in de belastende stukken die hebben geleid tot afwijzing van het verzoek.

T. Kooijmans

4 Fokkensregeling in tijden van nood; 6 Penitentiare beginselenwet, art. 76 (beroepscommissie 23 juni 2006, 05/ 2079/TR; Van der Vaart, Van Dekken, Heijs, secr.)

Post alia.

De inhoud van de bestreden beslissing

De minister heeft bepaald dat klager niet na tenuitvoerlegging van eenderde van de hem opgelegde gevangenisstraf wordt geplaatst op de wachtlijst voor plaatsing in een TBS-inrichting, maar vanaf de v.i.-datum en aansluitende aanvang van zijn TBS op 13 februari 2016.

De feiten

Klager is bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak van 2 mei 2005 veroordeeld tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van 17 jaar met aftrek én ter beschikking gesteld (TBS) met bevel dat hij van overheidswege zal worden verpleegd.

De datum van vervroegde invrijheidstelling van klager én aansluitende aanvang van zijn TBS is 13 februari 2016. Bij brief van 2 augustus 2005 heeft de Minister klager meegedeeld dat klager op grond van artikel 42 Penitentiare maatregel (Pm) in beginsel in aanmerking komt

~~voor vervroegde tenuitvoerlegging van de TBS nadat eenderde van de hem opgelegde gevangenisstraf ten uitvoer is gelegd, maar dat in verband met het aanhouden van de capaciteitstekort op grond van artikel 43 Pm is besloten dat klager vanaf de datum van aanvang van zijn TBS in aanmerking komt voor plaatsing in een TBS-inrichting.~~

~~Klager verblijft in de p.i. Haaglanden te Den Haag.~~

De standpunten van klager en van de minister

~~(....).~~

De beoordeling

De beroepscommissie is van oordeel dat klager in zijn beroep kan worden ontvangen. De minister heeft bij brief van 2 augustus 2005 klagers wachtlijstdatum op een latere datum bepaald dan de datum waarop klager in beginsel aanspraak heeft op grond van artikel 42 Pm, dat een nadere uitwerking is van de in artikel 13, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht (WvSr) neergelegde "Wet Fokkens". De in de brief van 2 augustus 2005 vermelde beslissing is naar het oordeel van de beroepscommissie aan te merken als een beslissing, waartegen op grond van artikel 69, eerste lid, onder f, Bvt beroep kan worden ingesteld binnen de in artikel 58, vijfde lid, Bvt genoemde termijn van zeven dagen. Nu de minister in genoemde brief niet heeft gewezen op de mogelijkheid van het indienen van beroep en gelet op hetgeen verder namens klager ter zake is aangevoerd, is de beroepscommissie van oordeel dat het beroepschrift zo spoedig mogelijk is ingediend.

Inhoudelijk wordt het volgende overwogen

Bij wet van 25 juni 1997 tot wijziging van het WvSr en het Wetboek van Strafvordering omtrent de TBS en de sanctietoepassing ten aanzien van geestelijk gestoorde delinquenten (*Stb.* 1997, 282) is onder